

Barcelona, 1er. de juliol de 1994

Estimat amic,

Tens tota la raó: em toca a mi reprendre el contacte epistolar, tal com em recordes en aquesta nota que acabo de rebre i que no acabo d'entendre. Què passa? Que han dissolt el servei de carters, a l'Argentina? Que no esteu disposats a rebre la seva visita a domicili? Això que a partir d'ara t'hagi d'enviar la correspondència a una Casilla de Correo em sona a una mena de luxe només comparable al que ja ens té acostumats el nostre amic Antoni Clapés que té un apartat per al Cafè Central. Ja m'ho explicaràs!

Ja feia dies que mirava de treure temps d'alguna de les meves "múltiples i creatives activitats" per escriure't unes ratlles. I quan m'hi anava a posar, van començar els Campionats Mundials de Futbol. Quin desori! Quina desorganització a totes les llars! Això és un desgavell, l'anarquia, el caos. S'han trencat els ritmes de treball, els horaris dels àpats familiars, els coits nocturns estimulats des de la trona per la Santa Mare Església amb què s'intentava accelerar el ritme de reproducció de l'espècie humana tan alacaigut en els darrers temps per un excés de calor que provoca una trermpera a la baixa i l'ús indiscriminat d'anticonceptius de tota mena... Per cert que, si me'n recordo, miraré d'incloure en aquest sobre un articlet sobre el tema que he escrit per a Ausona, un periòdic -surt tres cops a la setmana-, evidentment, de Vic, i on a partir d'una iniciativa d'en Miquel Alzueta, col.laborem mensualment en Josep Francesc Delgado, la Isabel-Clara Simó, el doctor Corbella i algun altre autor de Columna.

Pel to i l'escàs interès del que t'he escrit fins ara podràs observar que no hi ha res de nou. Si més no, en el meu cas, et puc assegurar que no hi ha hagut novetats. Continuo pencant força, però ara amb un neguit especial, del qual em penso que ja t'he fet participar en d'altres ocasions: la possible incompatibilitat entre el cobrament d'una pensió de jubilació de la seguretat social i la contractació de nous títols. Fins ara no

hi he incorregut, però ni m'agradaria sortir al diari per aquest motiu, ni, sobretot, que se'm cruspissin la pensió que m'he guanyat en quaranta-tres anys de cotització. N'he parlat amb els advocats de l'AELC que ho han consultat a sengles inspectors d'Hisenda i de l'INSS, els quals han assegurat que si contracto feines per més de cent cinquanta mil peles l'any em pot caure el pèl. Que se sàpiga, fins ara no li ha caigut a cap escriptor, i això que n'hi ha d'haver centenars que es trobin en aquest cas, però no voldria ser el primer. He arribat a escriure l'esborrany d'un escrit dirigit a les més altes instàncies però no m'he atrevit a enviar-lo per por d'aixecar la llebre. Tampoc no he volgut que el presenti l'AELC, perquè podria comprometre tots els escriptors, i em penso que cadascú ha d'actuar al seu aire. Hi ha un recurs, sembla, i és que en cada ocasió que contractis un llibre, facis donació solemne i perpètua dels drets a una fundació benèfica. Pot ser que m'hi aculli en els casos que es pugui preveure que el llibre em pot proporcionar uns ingressos que, encara que siguin mínims, puguin posar en perill la pensió. Treballaré per no res, és clar, però així em serà possible continuar en actiu i fent ús del meu nom, ja que també em podria inventar un escriptor nou, i jove -el meu fill, posem per cas- que signés i cobrés tots els meus drets. De moment, el meu fill no hi està disposat. No vol participar en un joc de simulacions. L'hem pujat en el culte a la veritat i s'ho ha cregut. És terrible, oi? Quan va deixar de treballar per dedicar-se al projecte final de carrera que l'ha ocupat més de dos anys, va renunciar a cobrar el subsidi de l'atur perquè plegava per voluntat pròpia i no acceptava que l'empresa li fes un paper dient que havien prescindit dels seus serveis. Ell -i jo també hi estic força d'acord- diu que si ens queixem dels que prevariquen i s'enriqueixen burlant les lleis, no tenim dret a vulnerar-les nosaltres, també, pel sol fet que els imports siguin de poca importància.

Aviat em penso que tot això no tindrà cap importància perquè de llibres no n'arribarem a vendre cap. Ahir vaig saber, per boca de la meva editora d'Edi-Liber, que dels meus **Bonsais de paper** no se n'han arribat a

vendre ni cinc-cents, i això que és el llibre que ha merescut més elogis de la crítica experta i documentada... Ja ho veus, podré editar tot el que vulgui, perquè encara em costarà diners!

Tinc molta pega pel que fa a les sessions dels amics de Cafè Central. Me n'he perdut una pila, ja que han coincidit amb d'altres actes als quals no em podia negar a assistir. L'altre dia vaig arribar a misses dites al Museu de Medicina, del passatge Mercader, amb el temps suficient, però, per afegir-me al sopar que vam fer als Balcons, un restaurant simpàtic que hi ha a tocar. No cal dir que es va parlar de tu, perquè em consta que et van xiular les orelles, i que ens ho vam passar molt bé. Dimarts passat, avui fa dos dies, no vaig poder anar a la Llibreria Noa a la presentació d'un nou llibre Clapés/Rossell o Antoni/Benet, com vulguis, perquè estava al llit amb trenta-vuit -graus de temperatura, no pas dones, malpensat!- per culpa d'unes supercagarrines tan fortes que les cames encara em fan figa. I dimarts que ve, que presenten una plaquette d'en Bach als Jardins de la Tamarita, a l'Avinguda del Tibidabo, recentment inaugurats, he de ser al Palau de la Generalitat a fer costat a l'Albert Jané que hi haurà de recollir el premi Nacional de Premsa no diària que han concedit enguany a **Cavall Fort**. Què hi farem!

Si l'afer jurídic em té una mica desanimat pel que fa a començar les noves novel·les que bullen sobre la taula, en canvi, he estat força actiu en la redacció d'articles i la preparació d'algunes xerrades. Ahir mateix, en el Cercle del Liceu -una institució decadent, on les dones només hi poden entrar si van en companyia dels marits, o dels amants-, que es va salvar miraculosament de l'incendi per allò que totes les putes tenen sort, vaig presentar el llibre de narracions **El casament serà a l'octubre**, de l'advocat lletraferit Rafael Bertran Montserrat, amo d'Edi-Liber, precisament. M'hi vaig trobar compromès perquè m'ho va demanar la seva filla Mònica, que és molt bona minyona, però va suposar un autèntic esforç haver de dir tantes mentides en tan poca estona. No hi tornaré mai més! Si un llibre no m'agrada, no m'hi embolicaré. És clar que, llegint el meu discurs entre línies penso que ja

s'ensumava alguna cosa, d'això, però l'home va quedar molt content i jo me'n vaig sortir com vaig poder.

Ara prepara una xerrada a l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat sobre Literatura i oralitat. Penso explicar-me a la meua manera, sempre amb raons pràctiques i particulars, sense fer cas del que han parlat abans de mi autèntics savis que ho han estudiat a fons. Però la cosa requereix unes hores de reflexió. També he d'anar un altre dia a parlar amb els llicenciats, a l'Escola d'Estiu de Blanquerna, però aquí m'han donat carta blanca. He fet un parell o tres d'esquemes del que hi puc explicar i tiraré al dret segons les cares que em trobi al davant, si és que algú decideix perdre el temps en lloc d'anar-se'n a la platja, que aquests dies fa una xafogor insuportable. Ara mateix, les gotes de suor cauen sobre el teclat de l'ordinador amb tanta profusió, que potser s'arribarà a encallar.

De la mateixa manera que he de presentar llibres que no m'agraden, ara, quan acabi d'escriure't aniré a la inauguració d'una exposició de quadres d'un company de la Caixa l'obra del qual que no m'interessa en absolut i, en sortir, al centre catòlic de Gràcia a veure representar per aficionats uns contes d'un autor camerunès que fa la viu-viu per aquí. Hi tinc cert compromís perquè el noi va tenir la bona voluntat d'assessorar-me quan vaig escriure **Els dos mons d'en Sergi**, aquella novel·leta sobre la diversitat i els problemes dels estrangers pobres que arriben aquí amb una mà al davant i una altra al darrere. Tan bé que estaria al Teatre Grec, veient un **Otel·lo** que sembla que és de sensació!

Han sortit un parell de crítiques del **Misteri de reina**, totes reticents, i amb raó, perquè el llibre no té cap unitat. A totes dues, però, hi destaquen el meu conte com una de les peces més consistents. Ves per on! Ara, a les velleses, resulta que començo a funcionar.

També vaig escriure una llarga carta a Guillem d'Efak amb motiu de l'homenatge que li feien a Mallorca, on sembla que comença a recuperar-se d'una operació a la columna que l'ha tingut nou mesos al llit. Ara

circula en cadira de rodes i no sé pas si es recuperarà. Va ser un acte, sembla, molt bonic, amb tots els membres de la cançó units i agermanats, com si no hagués passat res. Els anys ho esborren tot, a part que, com deia el títol d'aquella pel·lícula de Resnais, la guerre est finie, o si més no, aquella guerre... El dia de l'homenatge a Raimon, al Palau Sant Jordi, va ser curiós veure com hi participava en Serrat i es feien un petó en públic. Jo encara recordo que Raimon no volia actuar al costat del noi del Poble Sec. I que a tots ens queia la bava, quan ho sentíem. Hi havia allò de la puresa, el fonamentalisme... Amb en Serrat no ens vam voler adonar mai que no sortia de la mateixa trinxera que els altres, i que la llengua de la seva mare era el castellà. Si és cert que "qui perd els orígens, perd la identitat", en Serrat no podia renunciar a una part de la seva, d'identitat, però llavors no ho enteníem. Ha hagut de ploure molt perquè molta gent s'adoni que no es pot excloure ningú. En aquell moment, n'hi hauria d'haver hagut prou amb ser antifranquista per comprendre-ho. Hi va haver molta enveja, també. El do de pit que va fer en Serrat quan es va negar a cantar en castellà a l'Eurovisió, sense renunciar a fer-ho en altres llocs, va ser malinterpretat expressament. En canvi, la Núria Feliu, que sí que sortia de la trinxera del teatre independent i reivindicador del català, es va passar per tres-cents mil peles. I com que no va tenir èxit, es va fer enrere i ara reparteix patents de catalanitat i anatemes als que no són del seu grup conservador.

És evident que jo, en aquell temps, no ho veia tan clar com ara. Estava molt influït per gent molt radical que, en aquests moments, no han dubtat d'anar a la justícia espanyola, amb escrits en castellà, per recuperar el control de **Cavall Fort** del qual es van desentendre voluntàriament l'any setanta-nou... És un afer que no recordo si t'he comentat en alguna altra ocasió, però que ara me n'estic perquè m'és molt desagradable.

I prou per avui! Plego. Un altre dia ja comentarem les teves múltiples traduccions que arriben a raig. No sé com deu haver anat la venda d'**Allò que el vent d'endugué**. Tot el poder d'Edicions B, l'he vist en

molt pocs aparadors. Au, penca i no t'entretenguis llegint les parides d'aquest teu corresponsal barceloní que, ara, en escriure el sobre, estic segur que s'equivocarà i posarà allò tan conegut de Guido Spano, etc.

Una abraçada per a tots plegats del vostre

